

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 40/23
15.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из Београда, ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Александар Костић, адвокат из Београда, ул. Кајмакчаланска бр. 13, против туженог “Ringier Serbia” д.о.о., са седиштем у Београду, Стари град, ул. Жоржа Клеменсоа бр. 19, кога заступа Ортакчо адвокатско друштво “Стојковић” и то адвокат Душан Стојковић из Београда, ул. Његошева бр. 25А, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ бр. 176/22 од 09.11.2022. године, у седници већа одржаној 15.03.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ.бр. 176/22 од 09.11.2022. године у ставу првом изреке а жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ.бр. 176/22 од 09.11.2022. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени “Ringier Serbia” д.о.о. Београд да тужиоцу АА на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 56.800,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ бр. 176/22 од 09.11.2022. године ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 09.11.2022. године до исплате.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати поред досуђеног износа од 100.000,00 динара износ од још 300.000,00 динара до траженог износа од 400.000,00 динара, са законском затезном каматом од 09.11.2022. године као дана пресуђења до исплате.

Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.600,00 динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставу првом и трећем изреке и то због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка одређено је тражио.

Испитујући првостепену пресуду на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно жалбеним наводима туженог да побијена пресуда садржи недостатке, односно да је образложење одлуке у појединим деловима у међусобној колизији чиме се заправо указује на битну повреду из тачке 12 наведеног члана, побијана пресуда садржи јасне, потпуне, непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање које нису у супротности са садржином изведених доказа, а изрека пресуде је јасна и непротивречна разлозима датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, у дневним новинама "Блиц" чији је издавач тужени, дана године, на страни ... и ... објављен је текст под насловом "...". У тексту се наводи да је "...", "...". У тексту, у средини, наведено је "... У тексту се даље наводи ".... ".... "...".

Аутори спорнога текста Михајло Јовичевић и Александра Ацић наводе о тужиоцу, како о његовом хапшењу, тако и о његовој припадности криминалној групи "... добили су од њихових незваничних извора из МУП, од којих су добили и остале податке који су објављени у тексту, с тим што том приликом нису добили никакву документацију већ само информације које су објавили, информације нису проверавали, зато што је тужилац у то време био задржан након хапшења. По сазнањима аутора текста Михајла Јовичевића против тужиоца није окончан ни један кривични поступак везано за припадност наведеној криминалној групи, нити су сви припадници те групе процесуирани у неком поступку. Након објављивања чланка тужилац није тражио демант.

Тужилац је наведеном приликом док је седео са пријатељима у ресторану "... ухапшен, у притвору је био 15 дана али је поступак против њега обустављен. Његова супруга, отац и мајка били су згранути, испоставило се да новине пишу да је он члан неке групе, васпитачице из вртића су га питале "ви сте већ изашли", било је непријатно и језиво, било је избегавања на улици. Непосредно након објављивања текста није

контактирао „Блиц“, сматрао је да то не би имало сврхе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилном применом материјалног права и то члана 46 Устава Републике Србије, члана 8 и 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члана 9, 79, 112 и 114 Закона о јавном информисању и медијима – ЗЈИМ и члана 200 Закона о облигационим односима, закључио да имајући у виду тежину оптужби које су изнете у објављеној информацији, тужени је морао са посебном, већом пажњом од уобичајене проверити чињеничну основу објављених информација, а полазећи од правила да “што би објављивање информације могло изазвати већу повреду права личности, то се тражи већи степен пажње приликом њене провере”, нити су пре објављивања информације покушали да остваре контакт са тужиоцем ради изјашњавања на информације које имају намеру да објаве, а што објављену информацију чини неистинитом.

Даље, по закључку првостепеног суда на основу садржине спорног текста, као и наслова текста, тужилац је стављен у негативну инкриминишућу конотацију, јер просечан читалац може стећи утисак да је тужилац припадник криминалног клана, односно изнете тврдње треба да створе утисак код просечног човека о тужиоцу као члану “...”, као неког ко има везе са истим, ко је осуђиван, односно пријављиван због оружја и дроге иако наведене информације нису тачне, с обзиром да је поступак против тужиоца обустављен.

По закључку првостепеног суда, натписом “...” и текстом који прати овај наслов, тужилац се представља као део криминалног клана, као неко ко је раније пријављиван због оружја и дроге, чиме се вређа част и углед тужиоца тиме што се ствара погрешна, неистинита представа о тужиоцу, с обзиром да се исти ставља у негативан контекст као криминогена личност, а које информације су непримерене конотације, увредљивог карактера и које могу да изазову негативну оцену лица на кога се информација односи. По закључку првостепеног суда досуђени износ од 100.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа и части тужиоца представља адекватну новчану сатисфакцију, а у складу са критеријумима из члана 200 Закона о облигационим односима ценећи да се тужилац није обраћао туженом ради демантија, а на који начин је делимично могао да смањи причињену штету. На досуђени износ накнаде нематеријалне штете тужиоцу припада законска затезна камата сходно одредби члана 277 Закона о облигационим односима почев од дана пресуђења па до исплате.

По ставу Апелационог суда све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно ценио у смислу члана 8 Закона о парничном поступку. Жалбом туженог, чињенично стање није доведено у сумњу, а у жалби нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372 став 1 Закона о парничном поступку. С тим у вези и овај суд као другостепени налази да је првостепени суд правилно оценио изведене доказе појединачно и у међусобној вези, затим на основу резултата целокупног поступка, дао је јасне разлоге које чињенице сматра доказаним, па Апелациони суд не налази било какву сумњу у правилност утврђеног чињеничног стања до којег је првостепени суд дошао на основу слободног судијског уверења, савесном и брижљивом оценом изведених доказа.

Неосновани су жалбени наводи туженог којима се указује да ако се посматра текст онако како он гласи и како је предочен читаоцима, може се утврдити да су аутори употребом термина “наводно” уз квалификацију тужиоца као дела наведене групе, јасно ставили до знања да се не ради о чињеничној тврдњи као апсолутној истини, већ се ставља својеврсна ограда овим наводима што се из саме језичке конструкције види.

Наиме, правилно је првостепени суд утврдио да наслов “...”, наводи из текста “...”, “...”, “...”, “...”, садржи чињеничне тврдње да је тужилац припадник криминалног клана “...” односно тужилац је представљен као криминогена личност, део криминалне групе.

По ставу Апелационог суда, тачни су жалбени наводи туженог, да се десио спорни догађај у ресторану “...” којом приликом је тужилац и ухапшен, а која чињеница није ни била спорна током првостепеног поступка, међутим не може се прихватити као основан жалбени навод туженог да остале информације које су објављене у спорном тексту имају се сматрати истинитим и провереним информацијама.

Наиме, спорни текст квалификује тужиоца као криминогену личност, члана ..., као лица које је раније пријављивано због оружја и дроге. Упркос чињеници да су се тужени током поступка позивали на поверљиви извор информација, тужени су изашли из опсега евентуално добијених информација и ушли у домен произвољне разраде истих. С обзиром да како је то првостепени суд правилно утврдио у моменту писања спорнога текста новинари нису имали увид у кривичну пријаву, нису од стране МУП-а добили потребну документацију а ценећи тежину оптужби које су изнете у објављеној информацији тужени је морао са посебном, већом пажњом од уобичајене проверити чињеничну основу објављених информација а полазећи од правила да “што би објављивање информације могло изазвати већу повреду права личности, то се тражи већи степен пажње приликом њене провере”. Јавно информисање је слободно и не подлеже цензури у складу са одредбом члана 4 ЗЈИМ. Путем медија се објављују информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, сагласно члану 5 наведенога закона, међутим уредник и новинар дужни су да како је то прописано чланом 9 ЗЈИМ, с пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност, а што су тужени пропустили да учине а како је то правилно утврдио и првостепени суд.

По ставу Апелационог суда основани су жалбени наводи туженог да је постојао оправдани интерес јавности да буде обавештена о предметној акцији Министарства унутрашњих послова, међутим и у случају када постоји оправдан интерес јавности да буде обавештена о одређеној теми, слобода изражавања није апсолутна и може бити ограничена ради поштовања и заштите права и угледа других лица како то прописују одредбе чланова 19 став 3а Међународног пакта о грађанским и политичким правима (“Службени лист СФРЈ” - међународни уговори бр. 7/1971) члан 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (“Службени лист СЦГ” - међународни уговори бр. 9/2003 и 5/2005) и члана 18 до члана 20 Устава Републике Србије. Стога је пре објављивања информације тужени био дужан да се са дужном

професионалном пажњом постара о томе да информације о тужиоцу које су објављене буду истините и потпуне, с обзиром на озбиљност последица које објављивање наведених информација носи са собом.

Међутим, садржина и начин објављивања информација у предметном тексту а како је то и правилно првостепени суд утврдио, указује да је тужени пропустио да обавести јавност о појави о којој извештава на потпун и истинит начин, без непотребног повређивања тужиоачевог угледа и части а супротно жалбеним наводима туженог. Информација представља скуп података у одређеном контексту, обавештење о некој чињеници или догађају. У конкретном случају информације о тужиоцу да је део ..., да је пријављиван због оружја и дроге, да је поднета кривична пријава за нелегално оружје и поседовање дроге, које су саопштене читаоцу, представљају скуп података који се доводе у вези са противправним понашањем, односно радњама које подлежу кривичном гоњењу и лезионо су способне да повреде част и углед као заштићена права личности. Наиме, правилна оцена садржине одређеног текста подразумева његову анализу као целине и на тај начин посматран спорни текст садржи чињеничне тврдње у вези са тужиоцем које су нетачне и по природи подобне да код просечно осетљивог лица које се нашло у положају оштећеног, доведу до душевних болова што је овде случај, пошто је тужилац након објављивања предметног чланка трпео последице а што се тиче породичног живота и односа околине према њему. Информација треба да буде у функцији обавештавања јавности о стварном догађају онако како се догодио, а не да буде у служби дезинформација о личности о којој се извештава. Због тога је законом установљена дужност новинара и уредника да пре објављивања информације која садржи податке о одређеном догађају, појави или личности ту информацију провере, што овде није случај с обзиром да не постоји интерес јавности да сазна неистиниту информацију о припадности једнога лица криминалном клану, поседовању оружја и дроге. Аутори текста су изнели одређене тврдње и закључке којима су тужиоца објављивањем напред наведених информација представили јавности на начин који је сензационалистички и крајње негативан, наневши му тако нематеријалну штету због претрпљених душевних болова услед повреде части и угледа.

Правилно је првостепени суд применио и материјално право, односно одредбу члана 200 Закона о облигационим односима када је одлучио о висини нематеријалне штете на име душевних болова коју је тужилац претрпео због повреде части и угледа, имајући у виду све околности случаја, значај повређеног добра и циљ коме накнада служи, природу и друштвену сврху обештећења, закључивши да износ од 100.000,00 динара представља правичан износ те да тужиоцу на досуђени износ припада законска затезна камата почев од дана пресуђења сагласно члану 277 Закона о облигационим односима.

Приликом одлучивања о основаности жалбе туженог, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужени истицао у жалби, али их није посебно образлагао у складу са чланом 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, с обзиром да не могу довести до другачије за туженог повољније одлуке у овој правној ствари.

Решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке

побијене пресуде преиначено је с обзиром да је донето уз погрешну примену одредби материјалног права и то Закона о судским таксама. Тужиоцу сходно одредби члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку припадају трошкови за радње предузете од стране пуномоћника из реда адвоката за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за приступ на четири одржана рочишта по 7.500,00 динара, за приступ на два неодржана рочишта по 4.500,00 динара, за трошкове судске таксе на тужбу и пресуду сходно тарифном броју 1 и 2 у износу од по 5.900,00 динара обрачунате сходно успеху тужиоца у спору а што све укупно чини износ од 56.800,00 динара за радње које су биле нужне и оправдане за вођење поступка а обрачунате у складу са важећом Адвокатском и Таксеном тарифом.

Са свега изложеног, донета је одлука као у ставу првом изреке применом одредбе члана 390 ЗПП-а а у ставу другом изреке применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП-а.

Захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен је, са разлога што је са жалбом успео у незнатном делу у погледу одлуке о трошковима поступка, те је донета одлука као у ставу трећем изреке применом одредбе члана 165 ЗПП-а.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**